

**Про затвердження Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти
Ліцею №3 міста Могилева-Подільського
Могилів-Подільської міської ради Вінницької області**

Відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 41 ч. 2), з метою постійного підвищення якості освіти та якості освітньої діяльності, використання системного підходу до здійснення моніторингу на всіх етапах освітнього процесу, розроблення структури внутрішньої системи забезпечення якості освіти, на підставі рішення педагогічної ради.

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та ввести в дію "Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти Ліцею №3 міста Могилева-Подільського Могилів-Подільської міської ради Вінницької області. (додається).
2. Призначити Кучмей Галину Іванівну , заступника директора з навчально-виховної роботи, яка координуватиме запровадження системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти.
3. Створити робочі групи, які вивчатимуть та оцінюватимуть системи за кожним із напрямів.
4. Забезпечити публічний доступ до тексту Положення через офіційний сайт школи.
5. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
Ліцею №3 міста
Могилева-Подільського
протокол від 31.08.2021р. № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора закладу
від 31.08.2021 р.№3
М.Чорний

ПОЛОЖЕННЯ

**про внутрішню систему
забезпечення якості освітньої
діяльності та якості освіти
Ліцею №3 міста Могилева-Подільського**

1. Загальні положення

Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти у Ліцеї №3 міста Могилева-Подільського Могилів-Подільської міської ради Вінницької області (далі – Положення) розроблено відповідно до вимог Закону України «Про освіту» № 2145-VIII від 05.09.2017, який почав діяти з 28 вересня 2017 року (стаття 41. Система забезпечення якості освіти) і передбачає здійснення таких процедур і заходів, що далі створять її структуру:

1. Стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
2. Систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
3. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
4. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних працівників.
5. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників;
6. Інформаційні системи для ефективного управління закладом;
7. Безпекова складова;
8. Створення в закладі інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування;
9. Вивчення та самооцінювання якості освіти.

Внутрішні чинники забезпечення якості загальної середньої освіти будемо розглядати як:

- якість основних умов освітнього процесу;
- якість реалізації освітнього процесу;
- якість результатів освітнього процесу.

Забезпечення якості загальної середньої освіти закладу повинні відповідати Державним стандартам відповідних рівнів, що є пріоритетом та спільною метою освітньої діяльності всіх її учасників.

Забезпечення якості освіти є багатоплановим і включає в себе:

- наявність необхідних ресурсів(кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо);
- організацію освітнього процесу, що відповідає сучасним тенденціям розвитку науки і освіти; контроль освітньої діяльності та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання.

Внутрішня система забезпечення якості освіти, спрямована на вдосконалення всіх напрямків діяльності закладу.

Положення регламентує зміст і порядок забезпечення якості освіти для здобувачів загальної середньої освіти за такими напрямками:

- освітнє середовище;
- система оцінювання освітньої діяльності здобувачів освіти;
- система педагогічної діяльності;
- система управлінської діяльності.

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти погоджується педагогічною радою, яка має право вносити в нього зміни та доповнення і затверджується керівником закладу

2. Стратегія та процедура забезпечення якості освіти

Стратегія та процедура забезпечення якості освіти закладу базується на наступних принципах:

- принцип процесного підходу, що розглядає діяльність як сукупність освітніх процесів, які спрямовані на реалізацію визначених стратегічних цілей, при цьому управління якістю освітніх послуг реалізується через функції планування, організації, мотивації та контролю;
- принцип цілісності, який вимагає єдності впливів освітньої діяльності, їх підпорядкованості, визначеній меті якості освітнього процесу;
- принцип безперервності, що свідчить про необхідність постійної реалізації суб'єктами освітньої діяльності на різних етапах процесу підготовки випускника;
- принцип розвитку, що виходить з необхідності вдосконалення якості освітнього процесу відповідно до зміни внутрішнього та зовнішнього середовища, аналізу даних та інформації про результативність освітньої діяльності;
- принцип партнерства, що враховує взаємозалежність та взаємну зацікавленість суб'єктів освітнього процесу, відповідно до їх поточних та майбутніх потреб у досягненні високої якості освітнього процесу.

Процедури вивчення освітньої діяльності є такими:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розроблення рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні тощо;
- здійснення контролю виконання чинного законодавства в галузі освіти, нормативних документів про освіту, наказів та рішень педагогічної ради;
- експертна оцінка ефективності результатів діяльності педагогічних працівників;
- вивчення результатів педагогічної діяльності, виявлення позитивних і негативних тенденцій в організації освітнього процесу та розробка на цій основі пропозицій з поширення передового педагогічного досвіду й усунення негативних тенденцій;
- збір інформації, її обробка й накопичення для підготовки проектів рішень;
- аналіз результатів реалізації наказів і розпоряджень;
- надання методичної допомоги педагогічним працівникам у процесі контролю.

3. Система та механізми забезпечення академічної доброчесності

Система та механізми забезпечення академічної доброчесності визначається спеціальним Положенням про академічну доброчесність, схваленим педагогічною радою (протокол №1 від 31.08.2021).

4. Критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти

Оцінювання якості знань здобувачів освіти закладу здійснюється відповідно до «Загальних критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які в обов'язковому порядку розміщені на веб-сторінці закладу, які виходять із чинних нормативно-правових актів в освіті на даний період.

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до:

- Орієнтовних вимог до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України №1009 від 19 серпня 2016 року;
- Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН молодьспорт № 329 від 13.04.2011 року.
- Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Навчальні досягнення здобувачів у 1-3 класах підлягають вербальному, формульованому оцінюванню, у 4 – формульованому та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формульоване оцінювання учнів 1 класу проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формульованого оцінювання учнів 1 класу (листи МОН №2.2-1250 від 18.05.2018 та №2.2-1255 від 21.05.2018).

Формульоване оцінювання учнів 3 класу проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формульованого оцінювання учнів 3 класу (наказ МОН України №1154 від 16.09.2020).

Формульоване оцінювання учнів 2 класу проводиться відповідно до Методичних рекомендацій щодо формульованого оцінювання учнів 2 класу (наказ МОН України №1146 від 27.08.2019).

Основними видами оцінювання здобувачів освіти є поточне та підсумкове (тематичне, семестрове, річне), державна підсумкова атестація.

Оприлюднення результатів контролю здійснюється відповідно до вищезазначених нормативних документів.

Результати навчання здобувачів освіти на кожному рівні повної загальної середньої освіти оцінюються шляхом державної підсумкової атестації, яка може здійснюватися в різних формах, визначених законодавством, зокрема у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Критерії оцінювання та очікувані результати освітньої діяльності учнів є обов'язковою складовою навчальної програми предмета. На початку вивчення теми вчитель повинен ознайомити учнів із системою та критеріями її оцінювання.

Для врахування думки учнів щодо якості та об'єктивності системи оцінювання проводяться щорічні соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників, а також моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти. Результати оцінювання здобувачів освіти обговорюються на засіданні педагогічної ради школи.

5. Критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково – педагогічної) діяльності педагогічних працівників

Внутрішня система забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності закладу передбачає підвищення якості професійної підготовки фахівців відповідно до очікувань суспільства. Вимоги до педагогічних працівників закладу встановлюються у відповідності до розділу VII Закону України «Про освіту». Якість педагогічного складу регулюється прозорими процедурами відбору, призначення та звільнення з посади, кваліфікаційними вимогами та вимогами до професійної компетентності, системою підвищення кваліфікації.

Відповідність фаховості вчителя навчальній дисципліні визначається відповідністю його спеціальності згідно з документами про вищу освіту або про науковий ступінь, або про вчене звання, або науковою спеціальністю, або досвідом практичної роботи за відповідним фахом та проходженням відповідного підвищення кваліфікації. Основними критеріями оцінювання педагогічної діяльності педагогічних працівників є:

- стан забезпечення кадрами відповідно фахової освіти;
- освітній рівень педагогічних працівників;
- результати атестації;
- систематичність підвищення кваліфікації;
- наявність педагогічних звань, почесних нагород;
- наявність авторських програм, посібників, методичних рекомендацій, статей тощо;
- участь в експериментальній діяльності;
- результати освітньої діяльності;
- оптимальність розподілу педагогічного навантаження;
- показник плинності кадрів.

З метою вдосконалення професійної підготовки педагогів закладу шляхом поглиблення, розширення й оновлення професійних компетентностей організовується підвищення кваліфікації педагогічних працівників. Щорічне підвищення кваліфікації педагогічних працівників здійснюється відповідно до статті 59 Закону України “Про освіту”, постанови Кабінету Міністрів України №800 від 21.08.2019 та листа Міністерства освіти і науки України №1/9-683 від 04.11.2019. Формами підвищення кваліфікації є інституційна (очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева), дуальна, на робочому місці тощо. Форми підвищення кваліфікації можуть поєднуватись.

Основними видами підвищення кваліфікації є:

- навчання за програмою підвищення кваліфікації при ВАБО;

- стажування;
- участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах тощо.

Щорічний план підвищення кваліфікації педагогічних працівників затверджує педагогічна рада.

Показником ефективності та результативності діяльності педагогічних працівників є їх атестація та сертифікація, яка проводиться відповідно до частини четвертої статті 54 Закону України «Про освіту», постанови Кабінету Міністрів України №1190 від 27.12.2018 року та на підставі п.1.5, п.2.1, п.2.2 Типового положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №930 від 06.10.2010 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України №1473 від 20.12.2011 та №1135 від 08.08.2013).

6. Критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників

Управлінська діяльність адміністрації закладу на сучасному етапі передбачає вирішення низки концептуальних положень, а саме:

- створення умов для переходу від адміністративного стилю управління до громадсько-державного;
- раціональний розподіл роботи між працівниками школи з урахуванням їх кваліфікації, досвіду та ділових якостей;
- забезпечення оптимальної організації освітнього процесу, який би забезпечував належний рівень освіченості і вихованості випускників та підготовку їх до життя в умовах ринкових відносин;
- визначення найбільш ефективних для керівництва шляхів і форм реалізації стратегічних завдань, які б повною мірою відповідають особливостям роботи та діловим якостям адміністрації, раціональне витрачання часу всіма працівниками;
- правильне і найбільш ефективне використання навчально-матеріальної бази та створення сприятливих умов для її поповнення в умовах ринкових відносин;
- забезпечення високого рівня працездатності всіх учасників освітнього процесу;
- створення здорової творчої атмосфери в педагогічному колективі.

Сучасні виклики освітнього менеджменту вимагають від керівника закладу таких фахових компетенцій:

- прогнозувати позитивне майбутнє і формувати дух позитивних змін;
- забезпечувати відкрите керівництво;
- вивчати інтереси і потреби місцевої громади й суспільства в цілому, щоб визначати нові цілі і завдання;
- організовувати роботу колективу на досягнення поставлених цілей;
- працювати над залученням додаткових ресурсів для якісного досягнення цілей;

- постійно вчитися і стимулювати до цього членів педагогічного колективу.

7. Інформаційні системи для ефективного управління

Однією з умов розвитку освіти є запровадження інформаційно-комунікаційних технологій в управлінську та освітню діяльність.

Така діяльність проводиться у двох напрямках:

- впровадження інформаційних технологій в управлінську діяльність;
- комп'ютеризація освітнього процесу.

Перший із зазначених напрямів полягає у створенні оптимальних умов роботи учасників освітнього процесу, застосування ними програмного забезпечення, що допомагає систематизувати роботу суб'єктів управління закладом на усіх рівнях.

Другий напрям – це впровадження у освітній процес електронних засобів навчання, розробка і застосування електронного супроводу занять, самостійної і виховної роботи та тестових програмних засобів.

Інновації в управлінні освітнім закладом на базі інформаційних технологій є ключовим механізмом, який дозволить створити переваги в конкурентному середовищі. У цьому напрямку основними заходами в розвитку інформатизації закладу є ефективна робота веб-сайту та веб-платформи, інформування педагогів через електронні скриньки та Google – сервіси, застосування в роботі програмних засобів «Курс школа», груп у фейсбуці та вайбері.

8. Безпекова складова закладу

У законодавстві загальні вимоги, які забезпечують безпечне освітнє середовище закладу регулює Закон “Про освіту”. Права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу визначаються в ньому у 53, 54 та 55 статтях.

Визначаємо три основні складові безпечного освітнього середовища:

- безпечні й комфортні умови праці та навчання;
- відсутність дискримінації та насильства;
- створення інклюзивного і мотивувального простору.

Створення безпеки спрямоване на виконання таких завдань:

- формування в учнів компетентностей, важливих для успішної соціалізації особистості;
- впровадження демократичної культури, захист прав дитини і формування демократичних цінностей;
- запобігання та протидія таким негативним явищам серед дітей та учнівської молоді як насильство, кібербулінг, булінг тощо;
- формування у дітей і підлітків життєвих навичок (психосоціальних компетентностей), які сприяють соціальній злагодженості, відновленню психологічної рівноваги;
- запобігання та протидія торгівлі людьми, формування у школярів таких життєвих навичок, як спілкування, прийняття рішень, критичне

мислення, управління емоціями, стресами та конфліктними ситуаціями, формування цінностей та набуття відповідних компетентностей;

- формування морально-етичних, соціальних, громадянських ціннісних орієнтирів, виховання національно свідомої, духовно багатой, фізично досконалої особистості;
- профілактика девіантної поведінки, правопорушень та злочинності серед неповнолітніх;
- профілактика залежностей та шкідливих звичок, пропаганда здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я як найвищої соціальної цінності;
- формування творчого середовища, залучення учнів в позаурочний час до спорту, творчості, мистецтва, інших громадських заходів з метою їх позитивної самореалізації, соціалізації;
- розвиток творчої співпраці педагогічного колективу, учнів і батьків на засадах педагогіки партнерства.

9. Створення в закладі інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування

Особам з особливими освітніми потребами надаються права рівні з іншими особами, у тому числі шляхом створення належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного забезпечення та забезпечення універсального дизайну та розумного пристосування, що враховують індивідуальні потреби таких осіб.

Універсальний дизайн закладу створюється на таких принципах:

1. **Рівність і доступність використання.** Надання однакових засобів для всіх користувачів: для уникнення відособлення окремих груп населення.
2. **Гнучкість використання.** Забезпечення наявності широкого переліку індивідуальних налаштувань і можливостей з урахуванням потреб користувачів.
3. **Просте та зручне використання.** Забезпечення простоти та інтуїтивності використання незалежно від досвіду, освіти, мовного рівня та віку користувача.
4. **Сприйняття інформації з урахуванням різних сенсорних можливостей користувачів.** Сприяння ефективному донесенню всієї необхідної інформації до користувача незалежно від зовнішніх умов або можливостей сприйняття користувача.
5. **Припустимість помилок.** Зведення до мінімуму можливості виникнення ризиків і шкідливих наслідків випадкових або ненавмисних дій користувачів.
6. **Низький рівень фізичних зусиль.** Розрахування на затрату незначних фізичних ресурсів користувачів, на мінімальний рівень стомлюваності.
7. **Наявність необхідного розміру і простору.** Наявність необхідного розміру і простору при підході, під'їзді та різноманітних діях, незважаючи на фізичні параметри, стан і ступінь мобільності користувача.
8. **Моніторинг якості освіти осіб з особливими освітніми потребами.**

Основними завданнями моніторингу інклюзивного навчання є:

- Відстеження здобуття дітьми з особливими освітніми потребами освіти відповідного рівня у середовищі здорових однолітків відповідно до Державного стандарту загальної середньої освіти;
- Контроль забезпечення різнобічного розвитку дітей, реалізація їх здібностей;
- Створення корекційно-розвиткового середовища для задоволення освітніх потреб учнів з особливими освітніми потребами;
- Створення позитивного мікроклімату у закладі для класів з інклюзивним навчанням, формування активного міжособистісного спілкування дітей з особливими освітніми потребами з іншими учнями;
- Забезпечення диференційованого психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами;
- Надання консультативної допомоги сім'ям, які виховують дітей з особливими освітніми потребами, залучення батьків до розроблення індивідуальних планів та програм навчання.

10. Вивчення та самооцінювання якості освіти

10.1. Функції самооцінювання

- Отримання порівняльних даних, виявлення динаміки і факторів впливу на динаміку.
- Упорядкування інформації про стан і динаміку якості освітнього процесу.
- Координація діяльності організаційних структур (шкільні методичні об'єднання, творчі групи) задіяних у процедурах моніторингу.

10.2. Види самооцінювання

- Моніторинг навчальних досягнень здобувачів освіти.
- Моніторинг педагогічної діяльності.
- Моніторинг за освітнім середовищем.

10.3. Напрями самооцінювання

- **узгодження управління** (якщо школа відповідає певним стандартам в освіті, автоматично забезпечується адекватний рівень її діяльності);
- **Діагностика або визначення рівня академічних навичок** учнів незалежно від їх особистості;
- **Вивчення діяльності** (включає заміри «входу» і «виходу» системи);
- **Статичний показник** (надає можливість одночасно зняти показники за одним або кількома напрямками діяльності школи, порівняти отриманий результат з нормативом і визначити відхилення від стандарту, здійснити аналіз і прийняти управлінське рішення);
- **Динамічний показник** (багаторазовий замір певних характеристик під час усього циклу діяльності);
- **Психологічний показник** (постійне відстеження певних особливостей у ході навчальної діяльності);
- **Внутрішній показник ефективності** (спостереження за динамікою становлення колективу, прогнозування проблем, які можуть з'явитися у майбутньому);

- **Самооцінювання освітніх систем** (оцінювання стану системи, в якій відбуваються зміни, з подальшим прийняттям управлінського рішення);
- **Педагогічний моніторинг** (супровідний контроль та поточне коригування взаємодії вчителя й учня в організації і здійсненні освітнього процесу);
- **Освітній моніторинг** (супровідне оцінювання і поточна регуляція будь-якого процесу в освіті);
- **Учніське самооцінювання** (комплекс психолого-педагогічних процедур, які супроводжують процес засвоєння учнями знань, сприяють виробленню нової інформації, необхідної для спрямування дій на досягнення навчальної мети);
- **Самооцінювання загальноосвітньої підготовки учнів** (систематичне відстеження досягнення державних вимог підготовки учнів за основними навчальними дисциплінами);
- **Моніторинг результативності освітнього процесу** (показує загальну картину дій усіх факторів, що впливають на навчання та виховання, і визначає напрями, які потребують більш детального дослідження).

10.4. Форми самооцінювання

- Самооцінка власної діяльності на рівні педагога, учня, адміністратора.
- Внутрішня оцінка діяльності керівниками шкільних методичних об'єднань.
- Зовнішнє оцінювання діяльності.

10.5. Етапи проведення самооцінювання

Терміни проведення моніторингу визначаються планом роботи школи на кожен навчальний рік.

Самооцінювання включає три етапи:

- а) підготовчий* — визначення об'єкта вивчення, визначення мети, критерії оцінювання, розробка інструментарію і механізму відстеження, визначення термінів;
- б) практичний (збір інформації)* — аналіз документації, тестування, контрольні зрізи, анкетування, цільові співбесіди, самооцінка тощо;
- в) аналітичний* — систематизація інформації, аналіз інформації, коректування, прогнозування, контроль за виконанням прийнятих управлінських рішень.

11. Виконавці

Виконавцями самооцінювання є: заступники директора, керівники шкільних методичних об'єднань, члени творчих груп, педагогічні працівники певної спеціалізації, вчителі-предметники, класні керівники, представники соціально-психологічної служби школи.

12. Функціональні обов'язки учасників самооцінювання

12.1. Адміністрація закладу:

- ініціює розроблення стратегії розвитку школи;
- розробляє і втілює внутрішшкільну систему забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- установлює і затверджує порядок, періодичність проведення досліджень;

- забезпечує необхідні ресурси для організації освітнього процесу;
- сприяє визначенню напрямків підвищення кваліфікації педагогічних працівників;
- забезпечує реалізацію освітньої програми;
- визначає шляхи подальшого розвитку закладу;
- приймає управлінські рішення щодо розвитку якості освіти на основі результатів моніторингу.

12.2. Рада забезпечення якості освіти:

- Бере участь у розробленні інструментарію;
- Бере участь у розробленні критеріїв оцінювання результативності освітнього процесу та професійної діяльності педагогів;
- проводить експертизу, дослідження, анкетування, опитування та оцінювання здобувачів освіти;
- аналізує результати зібраної інформації;
- веде облік результатів;
- готують пропозиції для адміністрації щодо удосконалення освітнього процесу.

12.3. Педагогічна рада закладу:

- участь у розробленні методики оцінювання;
- вибір критеріїв і показників, що характеризують стан і динаміку розвитку системи забезпечення якості освіти;
- визначення способів оприлюднення інформації та показників розвитку системи моніторингу;
- вивчення, узагальнення і поширення інноваційного досвіду педагогічних працівників;
- затвердження освітньої програми закладу та стратегії розвитку та положення про академічну доброчесність;
- сприяння підвищенню кваліфікації педагогічних працівників, розвитку їх творчих ініціатив.

12.4. Класний керівник:

- проводить контроль за всеобучем кожного учня;
- своєчасно доводить підсумки до відома батьків;
- надає інформацію для самооцінювання.

12.5. Учитель:

- визначає й аналізує рівень навчальних досягнень учнів з предметів за результатами тестування, контрольних зрізів, поточного, тематичного та підсумкового оцінювання за семестри, навчальний рік;
- визначає шляхи підвищення навчальних досягнень учнів;
- своєчасно подає інформацію для оцінювання результативності.

13. Критерії щодо здійснення внутрішнього забезпечення якості освіти

13.1. **Об'єктивність** з метою максимального уникнення суб'єктивних оцінок, урахування всіх результатів (позитивних і негативних), створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу;

13.2. **Валідність** для повної і всебічної відповідальності пропонованих контрольних завдань змісту досліджуваного матеріалу, чіткість критеріїв

виміру та оцінки, можливість підтвердження позитивних і негативних результатів, які отримуються різними способами контролю

13.3. **Надійність** результатів, що отримуються при повторному контролі, який проводять інші особи;

13.4. **Врахування** психолого-педагогічних особливостей;

13.5. **Систематичність** у проведенні етапів і видів досліджень у певній послідовності та за відповідною системою;

13.6. **Гуманістична** спрямованість з метою створення умов доброзичливості, довіри, поваги до особистості, позитивного емоційного клімату.

13.7. Результати моніторингу мають тільки **стимулюючий характер** для змін певної діяльності.

14. Заключні положення

Однією з важливих проблем забезпечення якості освітнього процесу в цілому залишається оцінка ефективності управління освітнім процесом зокрема, тому дана модель передбачає можливість вироблення своєї системи критеріїв, чинників, за якими можна оцінювати ефективність освітнього процесу, що дасть можливість вносити відповідні корективи в його організацію.

Рівень розвитку сучасної освіти вимагає від закладу високорозвиненого вміння обирати форми, методи, типи управління педагогічним колективом, ставити серйозні вимоги до його ділових та особистісних якостей, серед яких:

- цілеспрямованість та саморозвиток;
- компетентність;
- динамічність та самокритичність;
- управлінська етика;
- прогностичність та аналітичність;
- креативність, здатність до інноваційного пошуку.
- здатність приймати своєчасне рішення та брати на себе відповідальність за результат діяльності.

Разом з тим, ефективність управлінської діяльності закладу характеризується станом реалізації його управлінських функцій, основних аспектів та видів діяльності, ступенем їх впливу на результативність освітнього процесу з урахуванням основних чинників, для яких проводиться самоаналіз:

1. Стратегічне планування розвитку закладу, основане на висновках аналізу та самоаналізу результатів діяльності.

2. Річне планування розвитку навчального закладу формується на стратегічних засадах.

3. Здійснення аналізу і оцінки ефективності реалізації планів, проектів.

4. Реальне календарне планування враховує усі напрямки діяльності школи та доводиться до відома усіх рівнів.

5. Забезпечення професійного розвитку вчителів, методичного супроводу молодих спеціалістів.

6. Поширення позитивної інформації про заклад (засобами веб-сайтів, інформаційних бюлетенів, громадських конференцій, семінарів, контактів з ЗМІ тощо).

7. Створення повноцінних умов функціонування закладу (безпечні та гігієнічні). Наявність засобів для фізичного, інтелектуального розвитку учнів та педколективу.

8. Застосування ІКТ-технологій у навчально-виховному процесі та повсякденному житті.

9. Забезпечення якості освіти через взаємодію всіх учасників освітнього процесу.

10. Позитивна оцінка компетентності керівника з боку працівників та громадськості.

31.08. 2021

**Про затвердження Положення
про моніторинг якості освіти
та освітньої діяльності**

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Порядку проведення моніторингу якості освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 16 січня 2020 року № 54, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 10 лютого 2020 року за № [154/34437](#), Методики оцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО, наказу МОНУ «Про затвердження методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у ЗЗСО» від 30.11.2020 №1480, протоколу педагогічної ради №1 від 31.08.2021 р., з метою підвищення якості освіти, активізації й удосконалення діяльності закладу, ефективності управління освітнім процесом

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити та ввести в дію Положення про моніторинг якості освіти та освітньої діяльності у Ліцеї №3 міста Могилева-Подільського Могилів-Подільської міської ради Вінницької області (додається).
2. Вчителю інформатики Татаровській Р.П. забезпечити публічний доступ до тексту Положення через офіційний сайт закладу.
3. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
Ліцею №3 міста Могилева-Подільського
протокол від 31. 08. 2021р. №1

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора закладу
від 31.08. 2021р. №
М.Чорний

ПОЛОЖЕННЯ

**про моніторинг якості освітнього
процесу**

Ліцею №3 міста Могилева-Подільського
Могилів-Подільської міської ради
Вінницької області

1. Загальні положення.

- 1.1. Дане Положення регламентує порядок, процедуру і форми проведення контролю якості освітнього процесу на рівні закладу освіти у вигляді моніторингу (далі — моніторинг);
- 1.2. Нормативною основою моніторингу оцінки якості освітнього процесу є: Конституція України, Закон України «Про освіту», Закон України «Про загальну середню освіту», інші закони, Указ Президента України від 20.03.08 р. № 244/2008 «Про додаткові заходи щодо підвищення якості освіти в Україні», «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти» 04.07.05 р. № 1013, акти Президента України, Кабінету Міністрів України, накази МОН, розпорядження голів обласної, міської, районної держадміністрацій, Програма розвитку закладу, дане Положення, спрямоване на підвищення якості освіти, активізацію й удосконалення діяльності навчального закладу;
- 1.3. Моніторинг — це форма організації, збору, системного обліку та аналізу інформації про організацію і результати освітнього процесу для ефективного вирішення завдань управління якістю освіти;
- 1.4. Внутрішній моніторинг діяльності є складовою частиною системи освітнього моніторингу, яка передбачає збирання (первинні дані), оброблення (аналіз і оцінка якості освіти), зберігання (формування і ведення бази даних) та розповсюдження інформації про стан освіти (адресне забезпечення користувачів статистичною й аналітичною інформацією), прогнозування на підставі об'єктивних даних динаміки й основних тенденцій її розвитку, розроблення науково обґрунтованих рекомендацій для прийняття управлінських рішень стосовно підвищення якості надання освітніх послуг закладом та ефективності функціонування освітнього процесу в цілому, формування завдань, тестів іншого інструментарію для оцінки якості освітнього процесу з методичними рекомендаціями;
- 1.5. Під контролем у вигляді моніторингу розуміється діагностичний контроль, в результаті якого вивчаються умови, процес, результати освітньої діяльності з метою виявлення їх відповідності законодавчим, нормативно правовим, інструктивно-методичним документам про освіту;
- 1.6. Проведення моніторингових досліджень передбачає створення Ради (спеціальної групи аналітиків) моніторингу як структурного підрозділу педагогічної ради закладу освіти.
- 1.7. Положення схвалюється педагогічною радою, затверджується наказом директора закладу освіти;
- 1.8. Заклад у своїй діяльності керується чинним законодавством, нормативно-правовими актами з питань організації освітнього процесу та даним Положенням;
- 1.9. Положення поширюється на всіх працівників загальноосвітнього навчального закладу та учасників освітнього процесу.

II. Мета, завдання і функції моніторингу

Мета внутрішкільного моніторингу - ефективне відслідковування функціонування освітнього простору в закладі загальної середньої освіти, виявлення динаміки його змін, розробка прогнозу та пропозицій для забезпечення розвитку закладу освіти; накопичення даних, необхідних для періодичного самооцінювання якості освітніх послуг закладу; аналітичне узагальнення результатів діяльності системи закладу загальної середньої освіти. Завдання внутрішкільного моніторингу:

- визначення якості навчальних досягнень учнів; з'ясування динаміки їх змін;
- виявлення проблем, пов'язаних з організацією освітнього процесу;
- характеристика якості освітнього простору, а також фінансового, кадрового, навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення навчального закладу.

Функції моніторингу:

- інформаційна – створює масив інформації щодо якості освіти в закладі;
- діагностична - фіксує реальний стан якості освіти/загальної середньої освіти; в закладі загальної середньої освіти;
- оцінювальна – дає кількісно-якісну оцінку об'єктів освітнього процесу у навчальному закладі на основі певного набору критеріїв та показників;
- коригувальна - мінімізує вплив негативних факторів у освітньому процесі;
- прогностична – формує стратегію і тактику розвитку освіти у закладі загальної середньої освіти;
- управлінська - впливає на зміст і методи управлінської діяльності.

III. Об'єкти та предмет моніторингу

Об'єктами внутрішкільного моніторингу у закладі загальної середньої освіти є:

I. Освітнє середовище:

- ресурсне забезпечення (фінансове, матеріально-технічне, санітарно-гігієнічне);
- навчально-методичне забезпечення (навчальні програми; використовувані підручники і посібники та інша навчальна література);
- кадрове забезпечення;
- інформаційне забезпечення;
- академічна доброчесність.

II. Освітній процес:

- планування освітнього процесу;
- зміст освітньої діяльності;
- впровадження освітніх інновацій; розвиток професійної компетентності педагогів;
- психологічний супровід освітнього процесу;
- участь батьків, громадськості в освітньому процесі.

- навченість (навчальні досягнення)

III. Результати освітнього процесу:

- учнів різних вікових груп із предметів інваріантної частини навчального плану;
- особисті здобутки учнів у позаурочній діяльності (результати участі школярів в учнівських олімпіадах з базових дисциплін, конкурсах, змаганнях тощо);
- результати підвищення кваліфікації педагогічних працівників (кількість педагогічних працівників різних категорій, володіння вчителями інноваційними технологіями та прийомами педагогічної роботи тощо);
- аналіз результатів ДПА;
- самоаналіз результатів ЗНО.

Предметом внутрішкільного моніторингу є динаміка змін в освітній системі закладу загальної середньої освіти як основа його розвитку. Суб'єкти внутрішкільного моніторингу: адміністрація закладу, педагогічний колектив, учні, батьки опосередковано через органи самоврядування.

IV. Принципи, види та рівні моніторингу

Принципи, на яких повинен базуватися внутрішкільний моніторинг:

- гуманістична спрямованість - створення обстановки доброзичливості, довіри, поваги до особистості, неможливості використання результатів досліджень для застосування будь-яких репресивних дій до учасників освітнього процесу;
- об'єктивність - уникнення суб'єктивних оцінок, створення рівних умов для всіх учасників освітнього процесу;
- системність – комплексний підхід до вивчення різних аспектів життя закладу загальної середньої освіти, опрацювання та аналізу результатів досліджень;
- валідність - відповідність пропонованих контрольних завдань змісту навчальної програми, чіткість критеріїв виміру і оцінки, дотримання визначених процедур проведення та опрацювання результатів;
- надійність результатів, що означає можливість підтвердження позитивних і негативних результатів різними способами контролю; шляхом повторного контролю, який проводять інші особи;
- врахування психолого-педагогічних особливостей шляхом диференціації контрольних та діагностичних завдань;
- рефлексія, що проявляється в аналізі та оцінці отриманих результатів на всіх рівнях управління, здійсненні самоаналізу і самооцінки.

Види за цілями проведення внутрішкільного моніторингу:

- інформаційний (регулярний збір інформації на визначені теми з різних джерел, зокрема, із законодавчих актів, положень, наказів, методичних видань, класних журналів, сайтів освітніх установ та громадських організацій, що дозволяє скорегувати програму розвитку закладу загальної середньої освіти, навчальні плани);

- діагностичний моніторинг (збирання та узагальнення інформації за певними показниками з метою вивчення конкретних освітніх проблем (визначення рівня навченості учнів конкретної вікової групи, вимірювання рівня сформованості конкретних компетентностей, особистісного розвитку учнів, готовності школи до профільного навчання та інш.);
Використовуються:
- педагогічний (дидактичний, освітній, виховний) (вивчення рівня навченості та якості виховання учнів, якості змісту освіти, якості викладання, умов, що забезпечують можливості навчання, виховання та самовиховання особистості);
- психологічний (вивчення пізнавальної сфери, емоційної рівноваги, моральних ресурсів) (визначення обсягів та якості забезпечення ЗНЗ матеріально-технічними, фінансовими, науково-методичними та іншими ресурсами);
- кадровий (вивчення кадрового складу педагогів, процесу та результатів підвищення кваліфікації педагогів);
- управлінський (оцінювання якості та ефективності управління школою).

V. Прогнозовані результати моніторингу

Проводячи внутрішкільний моніторинг, заклад загальної середньої освіти має орієнтуватися на такі результати:

- підвищення якості надання освітніх послуг, формування позитивного іміджу, престижності та конкурентоспроможності закладу загальної середньої освіти;
- створення необхідних умов для творчої діяльності учасників освітнього процесу: виявлення і підтримка обдарованої молоді, підняття престижу творчих педагогів;
- впровадження освітніх інновацій, сучасних інформаційних технологій для оновлення змісту освіти й форм організації освітнього процесу;
- активізація роботи адміністрації і педагогічного колективу закладу загальної середньої освіти, вироблення навичок контрольно-аналітичної діяльності, самооцінки та саморегуляції;
- удосконалення управління закладом загальної середньої освіти, вироблення і корегування управлінських рішень, планування і прогнозування розвитку закладу загальної середньої освіти.

VI. Організація моніторингу

1. Створення Положення про моніторинг якості освіти в закладі загальної середньої освіти, що визначає цілі, завдання, напрями, об'єкти та періодичність досліджень, необхідних для реалізації стратегії розвитку закладу загальної середньої освіти, виконання закладом погоджених шкільною спільнотою завдань щодо покращення якості освітніх послуг.

2. Розробка внутрішнього моніторингу конкретної ділянки освітнього середовища, передбачених Положенням, зокрема: умов, процесу чи результатів роботи закладу загальної середньої освіти.

Положення визначає:

- мету та завдання дослідження;
- об'єкт дослідження;
- формування вибірки;
- терміни та процедуру дослідження;
- підбір та підготовку координаторів дослідження;
- визначення критеріїв оцінювання та показників(індикаторів), за якими збиратиметься інформація;
- визначення методів дослідження.

3. Підготовка інструментарію дослідження, передбаченого Положенням, (вибір анкет, тестів, методик, карт спостережень, підготовка інструктивно-методичних матеріалів для координаторів дослідження, вибір статистичних та математичних методів обробки та обчислення одержаних результатів дослідження).

4. Проведення дослідження, передбаченого Програмою, проєктом (заповнення анкет, виконання тестів, проведення спостережень за обраними методиками).

5. Збір та опрацювання результатів (внесення результатів дослідження в базу, обробка та аналіз отриманих даних з використанням математичної статистики, факторно-критеріального аналізу, описового пояснення).

6. Аналіз та інтерпретація результатів внутрішнього моніторингу стану конкретної ділянки освітнього середовища навчального закладу (виявлення та оцінка позитивних та негативних факторів впливу; підготовка та представлення звіту, який має містити висновки та рекомендації з метою прийняття управлінських рішень, корекції програм, планів роботи закладу, роботи окремих учителів, батьківського комітету, учнівського самоврядування тощо).

7. Оприлюднення результатів моніторингу та запровадження рекомендацій у практику.

VII. Рекомендовані напрями моніторингових досліджень

Моніторинг рівня навченості учнів:

А. Загальношкільний рівень:

- Моніторинг стану викладання предметів інваріантної складової навчального плану;
- Моніторинг впровадження освітніх інновацій;
- Моніторинг психологічної готовності;
- Локальний рівень першокласників до навчання в школі;
- Моніторинг адаптаційних процесів учнів 5 класу до умов навчання в основній школі.

В. Індивідуальний рівень

- Моніторинг професійної педагогічної компетентності вчителя (атестація);
- Моніторинг розвитку пізнавальної сфери та особистісного розвитку учнів.

VIII. Обов'язкові для ЗЗСО компоненти бази даних моніторингових досліджень

- Загальні відомості про навчальний заклад (дата заснування, форма власності, юридична адреса, телефон, електронна адреса, мова навчання, профіль навчання, відомості про атестацію).
- Матеріально-технічна база (кількість навчальних кабінетів, забезпечення технічними засобами навчання, забезпечення комп'ютерною технікою, забезпечення ЕЗНП).
- Кадрове забезпечення навчального закладу (кількісний склад педагогічних працівників, освітньо-кваліфікаційний рівень, розподіл за віком, склад вчителів за педагогічним стажем, кваліфікаційними категоріями, аналіз руху кадрів, результати атестації педагогічних кадрів).
- Контингент учнів (мережа класів, віковий склад учнів, поглиблене вивчення предмета, розподіл учнів за профілем навчання, працевлаштування учнів 11 кл., рух учнів).
- Результативність освітнього процесу (динаміка навчальних досягнень учнів в розрізі класів та предметів, результати ДПА в 4-х, 9-х, 11-х класах, динаміка нагородження випускників 9-х та 11 класів, результати участі учнів в олімпіадах, турнірах, конкурсах, спортивних змаганнях).
- Методична робота, вдосконалення професійної педагогічної майстерності вчителя (аналіз підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, аналіз участі педагогічних працівників у методичній роботі, участь педагогів у конференціях, семінарах, майстер-класах).
- Охорона життя та безпека життєдіяльності (динаміка травмування дітей під час освітнього процесу та в позаурочний час, стан травмування серед педагогів).
- Робота соціально-психологічної служби (дослідження психологічної готовності першокласників до навчання в школі; адаптація учнів 5 класу до навчання в основній школі).
- Робота з батьками та громадськістю (склад сімей учнів, соціальний статус).

IX. Звітність про результати внутрішкільного моніторингу та періодичність його проведення у ЗЗСО

- Інформація про кадрове забезпечення закладу загальної середньої освіти (вересень);
- Інформація про контингент учнів (вересень);

- Інформація про матеріально-технічну базу закладу загальної середньої освіти (вересень);
- Інформація про рівень навченості учнів школи за результатами навчання у I, II семестрі та за рік для учнів початкової, основної та старшої школи) (січень, червень);
- Інформація про рівень навченості учнів школи за результатами навчання у I, II семестрі та за рік в розрізі навчальних предметів (січень, червень);
- Інформація про результати моніторингу професійної компетентності вчителя (січень-лютий);
- Інформація про динаміку навчальних досягнень учнів в розрізі нульового, контрольного та підсумкового заміру знань з предметів навчального плану (вересень, грудень, травень);
- Інформація про результати моніторингу стану викладання предмету (предметів) інваріантної складової навчального плану (червень);
- Інформація про результати державної підсумкової атестації в 4, 9 та 11 класах (червень);
- Інформація про результати участі учнів школи у Всеукраїнських, обласних, районних, олімпіадах, турнірах, конкурсах (грудень-квітень);
- Інформація про результати участі учнів у ЗНО з української мови, математики, історії України (травень);
- Інформація про результати участі учнів у ЗНО за результатами щорічного Офіційного звіту УЦОЯО про проведення зовнішнього незалежного оцінювання випускників закладів загальної середньої освіти (серпень).

Х. Нормативно-правове забезпечення внутрішкільного моніторингу

- Модель моніторингу якості освіти у навчальному закладі системи загальної освіти;
- Шкільне Положення про внутрішній моніторинг (на основі типового Положення);
- Інструкції про проведення моніторингу на підставі обраних критеріїв та показників оцінювання;
- Форми інформаційних бланків, види комп'ютерних програм для внесення і обробки даних.

XI. Рекомендовані технології та інструментарій. Моніторинг рівня навченості учнів

Мета: Підвищення рівня навчальних досягнень учнів шляхом їх постійного вимірювання, аналізу результатів та цілеспрямованого коригування.

Завдання моніторингу:

- дослідження якості знань учнів та їх відповідність Державному стандарту загальної середньої освіти;

- виявлення та аналіз чинників, що впливають на рівень успішності учнів;
- підтримка мотивації навчання;
- виявлення обдарованих учнів, підтримка їх інтелектуального розвитку;
- нагромадження даних для порівняльного аналізу діяльності учнів та класних колективів;
- дотримання вчителями орієнтовних вимог до оцінювання навчальних досягнень учнів в системі загальної середньої освіти з предметів інваріантної складової навчального плану;
- прогнозування на основі отриманих даних тенденцій розвитку навчального закладу.

Прогнозовані результати:

1. Отримання об'єктивної інформації про якість знань учнів з базових дисциплін в навчальному закладі в цілому, окремих класів та кожного учня.
2. Коригування навчального процесу та його навчально-методичного забезпечення на основі результатів досліджень.
3. Упровадження тестових технологій проведення підсумкового контролю знань у навчальному закладі.

Об'єкт моніторингу. Рівень навчальних досягнень учнів з предметів інваріантної частини навчального плану. Предмет: динаміка зміни рівнів навченості на протязі кількох етапів моніторингових досліджень.

Напрямки моніторингу:

- моніторинг результативності навчання;
- предметний моніторинг;
- дослідження результативності участі учнів у Всеукраїнських, обласних, районних олімпіадах, турнірах, конкурсах МАН;
- результати зовнішнього незалежного оцінювання учнів 11 класу.

Інструментарій моніторингу:

- діагностичні контрольні роботи;
- результати тематичного та підсумкового оцінювання;
- статистична документація;
- спостереження;
- анкетування;
- кваліметричні таблиці.

При визначенні навчальних досягнень учнів аналізові підлягають:

- характеристика відповіді учня (елементарна, фрагментарна, неповна, логічна, доказова, обґрунтована, творча);
- якість знань (правильність, повнота, осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність);
- ступінь сформованості загальнонавчальних (навчально-організаційні, навчально-інтелектуальні, навчально-інформаційні, навчально-комунікативні) і предметних умінь та навичок;

- рівень оволодіння розумовими операціями (вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки тощо);
- ступінь самостійності учнів у навчальній діяльності;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти та роз'язувати проблеми, формулювати гіпотези);
- самостійність оціночних суджень.

Вказані компоненти покладені в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень: початкового, середнього, достатнього і високого.

Відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів в системі загальної середньої освіти в загально-дидактичному плані ці рівні визначаються за такими характеристиками:

- I рівень – початковий (1–3 бали). Відповідь учня фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення. Вміння несформовані, рівень самостійності навчальної діяльності низький;
- II рівень – середній (4–6 балів). Знання неповні, поверхові. Учень відтворює основний навчальний матеріал, але недостатньо осмислено, не вміє самостійно аналізувати, робити висновки. Здатний розв'язувати завдання за зразком. Володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.
- III рівень – достатній (7–9 балів). Учень знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, синтезом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь учня повна, правильна, логічна, обґрунтована, проте без елементів власних суджень. Він здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.
- IV рівень - високий (10–12 балів). Знання учня є глибокими, міцними, системними; учень вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань. Його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати навчальні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати власну позицію. Застосування цих критеріїв дозволяє оцінити навчальні досягнення учнів у вигляді кількісного показника – кількості балів за 12- бальною шкалою оцінювання.

